

для виконання спільних завдань.

УДК 355.42

Неклонський Ігор Михайлович, викладач кафедри організації та технічного забезпечення аварійно-рятувальних робіт факультету цивільного захисту, Національного університету цивільного захисту України, канд. військ. наук.

ТРАНСФОРМАЦІЯ ПРИНЦИПІВ ВЗАЄМОДІЇ ВІЙСЬКОВИХ ФОРМУВАНЬ У СУЧАСНИХ УМОВАХ ВЕДЕННЯ БОЙОВИХ ДІЙ

Сучасні досягнення в галузі інформаційних технологій істотно підвищують можливості всіх компонентів сил безпеки й оборони щодо обміну інформацією. Це веде до появи нових принципів ведення бойових дій та загалом до підвищення бойової ефективності сил. При цьому під взаємодією розуміють спільне вироблення єдиного задуму, прийняття рішення чи розробка будь-яких інших матеріалів на вирішення бойових завдань. Така взаємодія дозволяє командирам транслювати власне розуміння і бачення варіантів виконання завдань підлеглим для якіснішого їх розуміння; оцінювати можливі варіанти дій; виробляти критерії оцінки; приймати рішення про свої подальші дії та реалізовувати прийняті рішення.

Такий підхід відповідає принципам ведення мережево-центричної війни. Аналіз концепції мережево-центричної війни показує, що її основна ідея лежить не в нових формах та способах ведення бойових дій, а у зміні принципів управління військами. Тобто, це новий спосіб організації управління як реальний інструмент підвищення бойових можливостей різнорідних сил та засобів за рахунок синергетичного ефекту.

Перехід від ієрархічної структури управління до мережевої вимагає подолання внутрішніх та зовнішніх організаційних та технічних бар'єрів, які стоять на шляху підвищення якості інформаційного обміну та синергічного застосування бойових можливостей військових формувань. Така зміна повинна

бути підтримана гарантією того, що компоненти військових формувань матимуть технічні можливості щодо використання інформаційних мереж незалежно від їхньої географічної чи організаційної приналежності. Таким чином, необхідність забезпечення гнучкості дій збройних сил потребує формування нових принципів мережевої взаємодії їх компонентів, а також можливостей встановлювати та використовувати горизонтальні зв'язки із взаємодіючими силами при виконанні бойового завдання.

Тоді класичний принцип взаємодії, під яким розуміють погодження дій військ щодо мети, завдань, місця, часу та способів виконання завдань для досягнення перемоги в бою, трансформується в поняття «об'єднання зусиль в інформаційно-комунікаційному просторі». Під цим поняттям необхідно розуміти об'єднання бойових зусиль «ударного блоку» (засобів ураження) із «допоміжним блоком» (засобами забезпечення) за правилом «все в одному». Узгодження дій «бойових модулів» (автономних бойових груп) для досягнення спільної мети через єдине інформаційне поле бою, що дозволяє підняти взаємодію на якісно новий рівень, підвищити ступінь узгодженості та цілеспрямованість дій загальновійськових підрозділів та підрозділів підтримки з командно-штабним центром та блоком забезпечення (розвідкою, РХБЗ, інженерним забезпеченням, засобами РЕБ).

Таким чином, у рамках мережевої концепції взаємодія спрямована на підвищення якості інформаційного обміну, поінформованості та взаєморозуміння між усіма командирами об'єднаних сил на користь підтримки прийняття рішень та координації бойових дій.

Тоді спільні операції слід розглядати як так звані «стислі» або «компресійні» операції – це такі операції, в яких долаються структурні та процедурні розмежування між різними військовими підрозділами, а повний доступ до різноманітної інформації забезпечується навіть на нижчому рівні управління. Для цього:

- підвищується швидкість розгортання та застосування сил, а також їх забезпечення;
- скасовується фрагментація процесів (організація, розгортання, використання, забезпечення тощо) та функціональних складових (бойових підрозділів, розвідки, служб тилу тощо);
- скасовуються структурні розмежування під час організації взаємодії на нижніх рівнях управління.

Таким чином, організація взаємодії у такій операції полягає у подоланні структурних процедурних обмежень між військовими підрозділами та забезпечення повного доступу до різномірної інформації на користь досягнення мети операції, що проводиться.

Відповідні трансформації на основі принципів мережево-центричної війни – це не тільки сучасний військовий тренд, а, перш за все, інструмент, який може бути використаний військовим керівництвом в якості теоретичної та оперативної бази для організації протидії в умовах нових загроз за рахунок об'єднання у єдину інформаційну мережу всіх учасників бойових дій.

УДК 355/359

Нероба Вадим Ростиславович, доцент кафедри загальновійськових дисциплін Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького, доктор філософії, підполковник;

Чуканов Андрій Ігорович, старший викладач кафедри загальновійськових дисциплін Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького, майор;

Щерблюк Володимир Анатолійович, викладач кафедри загальновійськових дисциплін Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького, старший лейтенант.

ЩОДО ПИТАНЬ ГУМАНІТАРНОГО РОЗМІНУВАННЯ ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ

Від початку збройної агресії російської федерації в Україні у 2014 році, а